

Armand Puig: “La darrera cosa que hem de sentir en aquest moment és por”

Dill, 1/03/2021 per Catalunya Religió

(*Ateneu Sant Pacià*) “La Covid-19 no és una anècdota, un parèntesi en la normalitat existent, sinó una demostració que ens trobem realment en un canvi d'època”, va dir el doctor **Armand Puig**, rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP), en la presentació del Congrés Internacional ‘[Les ferides i les esperances d'un món malalt a la llum de la teologia de l'encarnació](#)’. La primera part del congrés, dedicada a ‘La crisi global del coronavirus’, ha tingut lloc del 23 al 25 de febrer. Durant aquests tres dies, vuit experts han enfocat el tema de la pandèmia des de vuit àmbits humans i socials: el sanitari, l'econòmic, el geopolític, el social, l'antropològic, el mediambiental, el tecnològic i l'educatiu.

Un dels objectius del Congrés ha estat oferir les coordenades en què es mou el moment present, caracteritzat per la malaltia del coronavirus i les seves múltiples conseqüències, i per una altra malaltia, també transversal: l'individualisme de persones i pobles. També ha ajudat a comprendre com la Covid-19 altera una globalització de signe purament material i planteja una pregunta sobre el futur de la humanitat. Armand Puig considera que “la teologia cristiana pot i ha de realitzar una aportació substantiva en un moment en què, tot i la fatiga, es desenvolupen nous paradigmes i s'entreveuen nous instruments; som només a l'inici d'un procés que portarà anys. Però la darrera cosa que hem de sentir en aquest moment –va remarcar– és por. Hem de tenir esperança”.

Les vuit intervencions dels experts

En l'àmbit sanitari, el doctor **Jaume Padrós**, president del Col·legi de Metges de Barcelona, ha explicat que amb la pandèmia hem passat d'una idea [de sanitat local a una sanitat global](#). Padrós ha dit que “aquesta crisi sanitària i social ens ha ensenyat que la salut ja no és individual o de petita col·lectivitat, sinó que és global; i ara tenim l'oportunitat de situar-nos en la fraternitat de tots els humans”.

“La nostra condició humana és fràgil, i la pitjor malaltia, quan tinguem la pandèmia controlada, és la pobresa; per tant, la necessària assumpció de fragilitat col·lectiva ens portarà a sortir-ne col·lectivament”, ha declarat.

En l'àmbit econòmic, el doctor **Guillem López Casasnovas**, de la Universitat Pompeu Fabra, ha destacat la pèrdua d'un 13% del PIB, cosa que ha repercutit generant més desigualtat en l'economia productiva, tant familiar com local, mentre que només ha portat beneficis a uns pocs. Ha dit que “el coronavirus ens força a tots a una cura d'humilitat; retorna la por, la mort ens iguala, i no per l'eternitat promesa, sinó pel contagi avui de qui pensava que era poc més que una grip”. “Tal és la disrupció en la que vivim que el món d'ahir no troba transició en el món real d'avui; els valors col·lectius perden peu –fins i tot els valors negatius, com les guerres que avui ens estalviem-, per a guanyar-ne l'individualisme”, ha afegit.

En l'àmbit geopolític, l'ex viceministre d'Exteriors d'Itàlia, **Mario Giro**, ha fet una crida a trobar aliances en matèria geopolítica, quelcom que considera “la clau de l'èxit”, i ha insistit en “no menysprear el paper que juga Rússia”.

En l'àmbit social, el doctor **Michel Wieviorka**, de l'École des Hautes Études en Sciences Sociales (París), ha dit que la pandèmia ha posat de manifest la desigualtat social i cultural, i que cal situar-la en la llarga història de les epidèmies per poder meditar millor sobre la idea que després de les pandèmies arriba un nou període històric que ens portarà a reflexionar per a viure d'una altra manera. El Dr. Wieviorka ha recordat que “ningú no s'ha interessat pels joves, i especialment pels estudiants, durant gairebé un any; se'ls ha ignorat”, ha denunciat. El sociòleg creu que la pandèmia representarà un punt d'inflexió a nivell social per a moltes persones a Occident.

En l'àmbit antropològic, la doctora **Begoña Román**, de la Universitat de Barcelona, ha explicat que “la cohesió social només acampa allà on l'altre és un dels nostres; des d'aquesta caldrà institucionalitzar millor el diàleg i, més enllà dels vots per majoria, impedir preferències de majories contradictòries amb els drets de tots i el mal dels més desfavorits”. “Només la fraternitat pot generar la lleialtat a qualsevol superior a un mateix perquè el transcendeix. L'humanisme es caracteritza precisament per considerar sagrat a qualsevol ésser humà, sigui considerat germà per ser fill de Déu, com ho és en la tradició cristiana o, com en el socialisme utòpic, perquè és un germà de la humanitat comuna que és un deure protegir i millorar les seves condicions de vida en el futur”, ha matisat. “Pal·liar la vulnerabilitat exigeix crear entorns relativament estables, capacitant els subjectes per a la gestió dels canvis i generant vincles de confiança en una comunitat en xarxa que no deixa ningú mai exposat a la terrible i inhumana intempèrie. Categories com ara emancipació, capacitats, autonomia, comunitats, lleialtat, promeses, perdó... continuen essent les categories per atendre la vulnerabilitat i l'autonomia”, ha argumentat l'antropòloga Begoña Román.

En l'àmbit mediambiental, el doctor **Lluc Torcal**, del Monestir de Poblet, ha recordat que la comunitat científica fa anys que denuncia el que el Papa anomena “una sola i complexa crisi socioambiental”, i que també fa anys que avisa que “de la possible irrupció d'una pandèmia conseqüència d'aquesta crisi, malgrat tots els seus avisos a la humanitat, constata les arrels que lliguen la Covid-19 amb la crisi ambiental i ens avisa que, si no canviem el rumb de destrucció del planeta, això no és sinó el principi de moltes altres pandèmies, que afegiran un element més a la cursa autodestructiva de la humanitat”. El Dr. Torcal ha dit que les ferides són la

crisi socioambiental, les pandèmies víriques i l'autodestrucció de la humanitat.

L'esperança és, segons Torcal, "portar-nos bé amb el medi ambient, i el primer recurs que tenim és l'ús de la intel·ligència". "És molt esperançador el naixement de moviments i associacions com ara el Moviment catòlic mundial pel clima, que agrupa unes 400 associacions catòliques de tot el món, amb gairebé un milió de persones afiliades".

En l'àmbit tecnològic, la doctora **Alicia Casals**, de la Universitat Politècnica de Catalunya, ha explicat que "davant la prepotència que ha imperat amb el domini de la tecnologia, aquesta pandèmia ha evidenciat com som de febles i dependents d'altres factors". "També la Covid-19 ha posat de manifest com avenços tecnològics i l'ús no mesurat de la tecnologia ha pogut incidir en aquest tipus de fenòmens que ja pràcticament veiem com superats", hi ha afegit.

Finalment, en l'àmbit educatiu, el doctor **François Mabile**, de la Federació Internacional d'Universitats Catòliques (París), ha advertit que el coronavirus "podria trencar certes barreres universitàries als Estats Units, on moltes privades hauran de rebaixar els seus preus".

Al final del Congrés s'han organitzat dues taules de debat amb preguntes filosòfiques i teològiques, que s'han centrat en la necessitat de retornar a un discurs sobre l'altre en totes les seves dimensions: des de la feblesa i la vulnerabilitat a la capacitat d'establir lligams i renovar el teixit social. Tots els participants han coincidit a dir que les moltes morts de persones, sobretot ancianes, durant la pandèmia constitueixen un repte. Un dels ponents ha estat l'arquebisbe de Tarragona, **Joan Planellas**, que ha subratllat que cal una humanització nova de la societat i una aposta per l'esperança que superi la resignació. "Tan sols així es pot concebre un futur en pau", ha declarat.

"La cura de l'altre i la cura de la natura van juntes"

A la cloenda del Congrés, el rector de l'AUSP, Armand Puig, ha justificat la necessitat de fer balanç després del primer any de pandèmia, perquè "ara la naturalesa, els efectes i les perspectives de la pandèmia són més clars". "Queda clar que sense reflexió i sense grans acords no es pot tirar endavant; i desitjar un simple retorn a la situació anterior no resol els problemes presents", ha afegit.

"La pandèmia ha mostrat la vulnerabilitat de les persones i de les regions del planeta, i alhora ha posat en evidència la doble malaltia del nostre món: l'individualisme i la poca cura envers la natura. L'ésser humà -ha continuat Puig- s'erigeix en referent de si mateix, sense els altres, i la pandèmia mostra que aquesta via no té sortida. La cura de l'altre i la cura de la natura van juntes. Al món global li correspon una sanitat global. La crisi de l'economia productiva fa necessari un plantejament consensuat i acordat. L'augment de les desigualtats demana que s'escampi el contagi de la solidaritat i que s'estengui el projecte comú de la fraternitat universal".

La segona part del Congrés Internacional 'Les ferides i les esperances d'un món malalt a la llum de la teologia de l'encarnació' tindrà lloc del 26 al 28 d'octubre de 2021 i se centrarà en el tema: 'El Déu encarnat com a generador de canvi en la història humana'.